

Při směně nemovitostí jde sice o jednotné právní jednání, uskutečňuje se jím však tolik vlastnických převodů, kolik je směněných nemovitostí.

Převodní poplatek z takové smlouvy, byť i jednotně předepsaný, skládá se z tolika částí, kolik je směněných nemovitostí a neručí zaň všechny směněné nemovitosti společně a nedílně.

Pokud dlužno považovati s hlediska Šu 210 ex. ř. přihlášku eráru k rozvrhovému roku za postačitelnou, byly-li poplatky ze směnných smluv přihlášeny jednotně.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1925, R I 427/25.)

Do usnesení o rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodané nemovitosti, stěžoval si erár, ježto nebyly přikázány v přednostním pořadí dávka z majetku a převodní poplatky za směněné nemovitosti. Rekurse u soudu napadené usnesení potvrdil s tím, že se vyhovuje odporu městské spořitelny v M. proti přikázání pohledávek. Důvod y: Dle Šu 210 ex. ř. jest povinností účastníků, jichž nároky jsou poukázány na nejvyšší podání, by své pohledávky na jistinu i na příslušenství přihlásili a, je-li toho třeba, i listinně doložili tak, by soudce exekuční nebyl v pochybnosti, co se vlastně žádá, jinak smí soudce k pohledávkám těm přihlížeti jen potud, pokud z veřejné knihy nebo spisů exekučních vysvítají jako právoplatné a k uspokojení způsobilé. Že také veřejné orgány musí tohoto předpisu šetřiti, se všeobecně uznává. Přihlášky veřejných dávek, jichž se stížnost týče, zákonným předpisům vyhovují. Pokud jde o přihlášenou dávku z majetku, jest sice její povaha i výše s příslušenstvím zřejmou z přihlášky, a jest také pro tuto pohledávku zaznamenáno na obou vydražených realitách právo zástavní v pozemkových knihách, avšak přihlášena jest pohledávka ta k dražbě obou vložek knihovních, aniž zřejmo, mnoho-li připadá na jednotlivou realitu z úhrnného peníze. Vada tato jest takového rázu, že soudce exekuční není s to, by sám posoudil, mnoho-li má z přihlášeného peníze přikázati na tu a onu samostatně vydraženou nemovitost, z nichž každá je zapísána v samostatné vložce, to tím spíše, že ani z pozemkové knihy nelze seznati, kolik připadá na ten a onen dům. Není povinností soudu, by přihlášky vadné dal doplňovati, a by snad dokonce šetření v té příčině konal, třebaš šlo o veřejné dávky. Brání tomu přísný předpis Šu 210 ex. ř. i předpis Šu 211 poslední odstavec ex. ř., který zakazuje po skončení rozvrhového roku přihlášku doplňovati. Dle Šu 213 druhý odstavec ex. ř. má soudce, vzneseli se odpor, pokusiti se o smír, a skutečnosti pro rozhodnutí směrodatně ujasniti slyšením přítomných osob, odporem dotčených; k roku rozvrhovacímu však vůbec se nikdo za erár nedostavil, byl tam přítomen pouze právní zástupce knihovni věřitelky Městské spořitelny v M., který vznesl odpor právě proto, že z přihlášky není patrné, jaká dávka byla na jednotlivé objekty exekutu patřící vyměřena a jaká kvota připadá na reality vydražené. Neměl tedy soudce podkladu, aby při roku rozvrhovém o odporu jednal, i nezbylo, než

se zřetelem k Šúm 210 a 211 ex. ř. návrh na přikázání dávky z majetku v pořadí výsadním zamítnouti a odporu vyhověti. Podobně jest tomu u převodních poplatků, které vesměs jsou vyměřeny ze směnných smluv. Neobstojí sice výtká odporu, že není u převodního poplatku v přihlášené výši prokázáno, nebylo-li snad vlastníkem reality směnné něco placeno na tento poplatek — to jest pro přikázání nerozhodno, neobstojí dále výtká, že další převodní poplatek jest promlčen, kdyžtž ze spisů zřejmo, že platební rozkaz byl doručen teprve dne 20. října 1921 (§ 216 čís. 2 ex. ř.), neobstojí konečně ani výtká, že běží o prozatímní smlouvu směnnou u poplatku a že schází průkaz o vykonatelnosti poplatku, poněvadž soudu nepřísluší zkoumati správnost předpisů a netřeba přihlášku dokládati listinou, tím méně o vykonatelnosti, když stačí pouhá přihláška a právo výsadní spočívá v zákoně samém (§§ 6 a 72 poplatk. zákona). Právem však i tu opřen jest odpor o to, že z přihlášek nelze seznati, mnoho-li z přihlášených částek připadá na tu kterou nemovitost; ani ze spisů knihovních a exekučních, které dle Šu 210 ex. ř. byly vyžádány, nelze se ničeho určitého dobrati. Jednotlivé směnné nemovitosti neručí simultánně za převodní poplatek, nýbrž jen poměrně, a lze z nejvyššího podání přikázati jen poměrný díl připadající na jednotlivé objekty (§§ 216 čís. 2 ex. ř. a 72 a 97 poplatk. zákona), sr. i rozhodnutí Nowak n. ř. č. 58. Marne snaží se stěžovatel tuto závadu omlouvati, že prý přihlašující úřady nevěděly, že bude každý dům tvořiti zvláštní podstatu. Nehledě k tomu, že přihlašující orgány musí si býti dobře vědomy svých zákonných povinností a že podávání přihlášek k rozvrhu není u nich věcí vzácnou, jest právě ze spisů zřejmo, že každý dům má zvláštní své číslo i vložku, že byly samostatně odhadovány a každý odhadnut jinak, že v dražebních podmínkách výslovně stojí, že každý dům bude sám o sobě prodáván zvláště, že také v ediktu dražebním jest každý dům zvláště označen, i že o sobě byl dražen. Nezbylo tedy soudu prvému, než aby vadné přihlášky, které nemohl, ani nesměl dáti doplňovati, učinil podkladem svého rozhodnutí, které ovšem nemohlo vyzněti než tak, jak vyznělo: Že nelze přihlášené pohledávky v pořadí výsadním přikázati.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů, pokud byla napadena, a vrátil věc soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Stěžovatel vytýká rekursnímu soudu, že se jeho usnesení opírá o tvrzení, že ani ze spisů knihovních, ani exekučních nebylo lze se ničeho dobrati. Míni, že toto tvrzení neodpovídá skutečnosti, poněvadž poplatek, o který tu jde, — dovolací rekurs neuvádí tohoto poplatku ani ve svých vývodech ani ve svém návrhu — byl knihovně zajištěn, poněvadž platební rozkaz, připojený svého času jako doklad knihovní žádosti, je založen ve sbírce listin u knihovního soudu a tvoří podle knihovního zákona jako součást sbírky listin také součást pozemkové knihy. Míni, že z těchto spisů bylo zřejmo, o jaký poplatek jde, pokud se týče, že jde skutečně o převodní poplatek, týkající se vydražené nemovitosti. Dále uvádí rekurs nedosti srozumitelně, a proto nutno jeho

přednes podati doslovně: »Vyznačený poplatek v platebním rozkazu obsaženého vychází také na jevo, které podíly dotyčného celkového poplatku připadají na jednotlivé nemovitosti, tedy také, co připadá na onu nemovitost v tomto případě vydraženou«. Patrně tím má býti řečeno, že platební rozkaz jest dostatečným dokladem pro závěr, mnoho-li z přihlášených poplatků připadá na vydraženou nemovitost. Dále míní, že, nemohl-li první soud okamžitě vypočítati přesnou číslici, vypadající na poplatek, se neslušelo, by jednoduše celý poplatek vyloučil z příkázání, nýbrž že měl celý přihlášený poplatek, o jehož právní povaze jako výsadního pořadí požívajícího poplatku, nebylo pochybností, zachovati ve přednostním pořadí, a odpor věřitele proti tomuto příkázání poukázati na administrativní pořad, »v němž výkaz o výši přidělu byl konečně rozhodnut«. Na základě těchto vývodů navrhuje stěžovatel, by byl převodní poplatek na vydražené nemovitosti, připadající z tohoto nejvyššího podání, příkázán v přednostním pořadí, po případě, by obě usnesení nižších stolic byla zrušena, a soudu první stolice bylo nařízeno, aby znovu rozhodl o rozvrhu nejvyššího podání. Sluší uvažovati, zda je dovolací rekurs opodstatněn. Převodní poplatky, o které běží, byly přihlášeny řádně a včasné, z knihovního výpisu vychází na jevo, že oba nyní v úvahu přicházející platební rozkazy byly exekučnímu soudu po ruce, a z nich bylo zřejmo, o jaké poplatky jde. že totiž jde o převodní poplatky ze směnné smlouvy, týkající se kromě vydražených také ještě jiných nemovitostí. Rekursní soud správně vystihl právní povahu ručení nemovitosti za převodní poplatek ze směnné smlouvy. Byť i směnná smlouva podle §u 1045 obč. zák. představovala ohledně všech směnných nemovitostí jednotné jednání právní, přece vyplývá z právní povahy tohoto právního jednání, že se jím uskutečňuje tolik převodů vlastnických, kolik je směnných nemovitostí, takže jednotně ze směnné smlouvy předepsaný poplatek převodní skládá se z tolika částí, kolik je směnných, jako samostatné celky vystupujících nemovitostí, a, poněvadž podle §u 72 popl. zák. věcné ručení za převodní poplatek vztahuje se pouze na věc, převodem vlastnictví zasaženou, nedá se z tohoto zákona odvoditi, že by za převodní poplatek ze směnné smlouvy ručily všechny směnné nemovitosti společně a nedílně. Proto nelze mluvit o nějakém ručení simultánním a použití §u 222 ex. ř., vztahujícího se jedině na simultánní, podle § 15 knih. zák. zajištěné pohledávky, nebylo by v tomto případě na místě. Jiná jest otázka, zda lze přihlášku eráru považovati s hlediska § 210 ex. ř. za postačitelnou, když byly oba v úvahu přicházející poplatky ze směnných smluv přihlášeny ku dražebnímu a potom ku rozvrhovacímu řízení jednotně, pokud se týče, zda byl exekuční soud s to, by podle pomůcek v §u 214 ex. ř. uvedených a při vyřízení odporu po ruce mu jsoucích, ve kteréžto příčině zejména sluší poukázati ku knihovnímu výpisu v dražebních spisech, rozhodnouti mohl o odporu, obmezeném ve příčině obou poplatků převodních pouze na tvrzení, že jde o směnu, a že nebylo prokázáno poplatkovým úřadem, jaká kvota připadá na vydražené na jedné, a na ostatní směnné reality na druhé straně, a že nebylo prokázáno, zda nebylo placeno vlastníkem směnné reality na tento poplatek, pokud se týče, o odporu ohledně druhého poplatku, také na námitku promlčení se vztahujícím. Rekursní soud

miní, že taková povinnost eráru musí býti odvozována z předpisu §u 210 ex. ř., ale při tom přehlíží pravou podstatu vzneseného odporu, že totiž tento nesměřoval proti té části převodního poplatku, která podle §u 72 popl. řádu vázne na vydražených nemovitostech, kterážto část jest podle zákonitých předpisů, jichž i poplatkový úřad musil při svém vyměření použití, vypočitatelna, tedy i exekučním soudem zjistitelna. Jest sice správně, že podle §u 210 ex. ř., platného jak pro nároky soukromých, tak i veřejných osob, jest přihlášku, pokud není doklad o pohledávce již u soudu, nebo nárok není z pozemkové knihy nebo zájemných, nebo jiných spisů exekučních zřejmý, doložiti listinami, prokazujícími nárok ve příčině jeho jsoucnosti a způsobilosti a že podle §u 211 poslední odstavec ex. ř. není dovoleno doplňovati nedostatečné přihlášky až po skončení rozvrhového roku, to však nemá co činiti s tímto případem, v němž nejde o doplnění nedostatečné přihlášky, neboť přihlášené poplatky převodní byly při správném postupu exekučního soudu zjistitelné, byvše právě patrné ze spisů exekučních a z listin, k nimž exekuční soud musil přihlídati, zvláště když se jich i úřad pro vyměřování poplatků ve své přihlášce a ve výkazu k ní připojeném z 12. května 1924 výslovně dovolával a těmito doklady je blíže určoval. Kdyby byl exek. soud naložil s těmito přihláškami, jak mu zákon ukládal předpisy §u 78 ex. ř. a §§ 84, 85 a 77 c. ř. s., kdyby byl rozvrhové jednání řádně si připravil, bylo by mu bývalo lze při rozvrhovém roku podle §§ 213 a 214 ex. ř. o odporu zákonitě pojednati a o něm rozhodnouti. Okolnost, že se zástupce eráru nedostavil k rozvrhovému roku, nepadá na váhu, poněvadž tím, oč jde, přichází v úvahu porušení velících předpisů, k nimž jest při rozvrhu přihlížeti i tehda, když nebyl podán odpor proti tomuto porušení. Bylo tedy důvodnému rekursu dovolacímu vyhověti, a poněvadž pro nedostatečnost řízení v první stolici nebylo lze vyhověti návrhu na změnu napadeného usnesení, slušelo rozhodnouti, jak se stalo. Rozhodnutí soudu první stolice, jenž vznesený odpor ve výroku svého usnesení vyřídil tím, že na přihlášené pohledávky nepřikázal ničeho, jest obsaženo v důvodech, k čemuž dlužno poukázati.

Čís. 5539.

Zadržovací právo podle čl. 313 obch. zák.

I přípravné práce k zahájení provozu obchodu jsou obchody ve smyslu čl. 273 obch. zák. Náleží sem i platy, jež vynaložil obchodník se zřetelem k provozu obchodu jiného obchodníka.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1925, R I 977/25.)

Žalobě o vydání látek a stroje na stříhání vzorků procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Prvý soud vyhověl žalobě, poněvadž žalovaný neprokázal, že zadržovací právo bylo smluveno, a poněvadž